



WSTĘP

Aleksander Łukasiewicz, Szymon Łukasiewicz

Celem tego opracowania jest zapoznanie studentów z zagadnieniami, łączącymi się ściśle z kształtowaniem środowiska przyrodniczego w warunkach miejsko-przemysłowych. Dotyczy to również poznania zagadnień dotąd niedostatecznie uwzględnianych w literaturze zawodowej, jak np. rola terenów najbardziej środowiskotwórczych w warunkach miejsko-przemysłowych, naturalna odporność roślin na różne rodzaje skażeń oraz dobór drzew i krzewów dla różnych stref skażenia. Problemy te są szczególnie ważne dla kierunków przyrodniczych, posiadających w programie zajęcia z zakresu ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska.

Pominięto tutaj takie zagadnienia, jak: historia ogrodów, projektowanie zieleni, prowadzenie dokumentacji technicznej, a także wiele zagadnień związanych z architekturą parkową (np. budowa dróg, zbiorników wodnych itp.), sprawami ekonomiczno-organizacyjnymi, łączącymi się z budową oraz prowadzeniem terenów zieleni itp. Są one szczegółowo omawiane na kierunkach specjalistycznych uczelni ogrodniczych i rolniczych, kształcących specjalistów z zakresu terenów zieleni. Nie są one natomiast istotne dla kierunku ochrony środowiska.

Zajęcia terenowe powinny być uzupełnieniem powyższej tematyki, umożliwiając zapoznanie się z praktycznymi rozwiązaniami. Celem zajęć terenowych jest zapoznanie słuchaczy z poszczególnymi rodzajami zieleni miejskiej, omówionymi w rozdziale 4, na charakterystycznych przykładach istniejących w danej miejscowości lub w najbliższym regionie.

Na wstępie należy wyjaśnić używany w tej pracy termin „tereny zieleni”, zamiast często stosowanego terminu „tereny zielone”. W literaturze fachowej oba terminy są używane. Przez „tereny zieleni” rozumieć należy obszary miejskie pokryte roślinnością. Słowo „zieleni” jest rzeczownikiem i lepiej odzwierciedla ich istotę, natomiast słowo „zielone” jest przymiotnikiem, który określa przedmioty o kolorze zielonym. Kolor „terenów zieleni” nie ogranicza się tylko do barwy zielonej. Zmienia się bowiem ona zależnie od pory roku. W czasie intensywnej wegetacji rośliny posiadają kolor zielono-



ny, w okresie długotrwałej suszy letniej często jest słomiastoszary (np. powierzchni trawiaste), a w okresie złotej jesieni widzimy pięknie przebarwione liście na wszystkie kolory złotej jesieni. Natomiast w stanie bezlistnym dominuje kolor ciemnoszary.

Termin „tereny zielone” prawdopodobnie pochodzi od stosowanej w rolnictwie nazwy „użytki zielone”, którym określane są uprawy roślinne przeznaczone na zieloną paszę dla bydła (łąki, rośliny motylkowe, pastwiska) lub uprawiane na nawozy zielone do przeorania (głównie rośliny motylkowe).

Dobór ilustracji jest stosunkowo skromny. Zamieszczono tylko przykłady najlepiej ilustrujące poszczególne zagadnienia.

